

Devetdeset let akademika prof. dr. Maria Pleničarja

Malokomu je dano tako dolgo in plodno življenje, kot ga doživlja naš slavljenec. Rodil in šolal se je v Ljubljani. Že v gimnaziji ga je navduševalo naravoslovje, zato ni bila nenavadna odločitev za študij kemije in geologije na takratni Naravoslovno-matematični fakulteti v Ljubljani. Z njemu lastno marljivostjo in sistematičnostjo je hitro zaključil študij in se zaposlil na takratnem Geološkem zavodu v Ljubljani, kjer se je posvetil raziskovanju nafte in se zato preselil v severovzhodni del Slovenije v Lendavo. Po dveh letih tamkajšnjega službovanja se je vrnil v Ljubljano in prevzel vodenje Oddeleka za geološko kartiranje. Kmalu za tem je zagovarjal svojo doktorsko nalogo o stratigrafskem razvoju krede na južnem Primorskem in Notranjskem. Geološki zavod je v šestdesetih letih dobil priliko geološkega kartiranja v Alžiriji, ki se mu je priključil in tam kar šest let nabiral izkušnje v povsem drugačnih razvojnih krede kot, jih je bil vajen v Sloveniji. Zaradi njegovega bogatega znanja, so ga ob upokojitvi prof. Ivana Rakovca, povabili na fakulteto, kjer je bil izvoljen za izrednega in kmalu tudi za rednega profesorja geologije. Predaval je osnove geologije, fizikalno geologijo, geološko kartiranje in stratigrafijo kenozoika. Prizadeval si je, da je študentom čimbolj olajšal delo, zato jim je dal v uporabo svoje tipkopise in izdal skripta Osnove geologije. Zaradi težav z vidom se je moral kmalu upokojiti. V času, ko je služboval na Geološkem zavodu se je pretežno ukvarjal z geološkim kartiranjem v okviru projekta Osnovna geološka karta SFRJ v merilu 1:100.000. Je avtor ali soavtor petih listov, ki pokrivajo ozemlje Slovenije: Postojna, Goričko, Trst, Ilirska Bistrica in Novo mesto z odgovarjajočimi tolmači, ki detajlno pojasnjujejo geološke razmere na omenjenih ozemljih. To je gotovo življenjsko delo jubilaranta, ki je dalo osnovo za vsa nadaljnja geološka raziskovanja. Moramo vedeti, da se je terensko kartiralo na topografske karte v merilu 1: 25.000, kar je zahtevalo podrobno terensko raziskovanje in naporno sledenje geoloških struktur po razgibanem terenu Slovenije ter poleg umskega dela tudi velik fizični napor. Med izdelavo osnovne geološke karte je pridno objavljajl znanstvene razprave in strokovne prispevke v takratno geološko periodiko.

Akademik prof. Pleničar je vsestranski geolog, morda eden zadnjih, ki je razgledan v vseh geoloških disciplinah. Posebno pa ga navdušuje tudi paleontologija, saj se je posvetil proučevanju priraslih krednih školjk - rudistov, ki jih je našel na območjih svojih terenskih pohodov ob kartiranju. Določil je več novih vrst rudistnih školjk in jih imenoval po slovenskih krajih. Pred nekaj leti je izdal tudi obsežen pregled v Sloveniji najdenih rudistov v znanstveni monografiji: Zgornjekredni rudisti v Sloveniji.

Pomembno je tudi njegovo poljudno pisanje za revijo Proteus. V šestdesetih letih je izšla izjemna poljudna knjižica Geologija in človek, v kateri je skupaj z dr. D. Ravnikom opisal geologijo kot naravoslovno disciplino s pretanjenim občutkom in njemu lastnim humorjem. Kdor je prebral to delo, se je moral navdušiti za študij ali vsaj spremljanje geologije. Sodeloval je pri pomembnih skupnih publikacijah: o mineralnih nahajališčih Slovenije, o geologiji Slovenije, geološkem terminološkem slovarju, kjer je bil več kot dvajset let gonilna sila zbiranja strokovnih izrazov.

Zaradi svojega milega značaja ni znal nikogar odsloviti, zato so mu naprtili številne odgovorne naloge v različnih odborih in komisijah, ki jih je vestno in z dobro voljo vedno odgovorno opravljal. Še vedno je član nekaterih uredniških odborov. Udeleževal se je mnogih znanstvenih srečanj doma in v tujini.

Njegovo znanstveno in visoko strokovno delo so opazili tudi izven geologije in ga v osemdesetih letih izvolili za člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kateri je izjemno predan. Prejel je nekaj državnih nagrad in odlikovanj. Stroka je njegove zasluge nagradila z Lipoldovo medaljo in drugimi pomembnimi priznanji.

Devetdeset let življenja in več kot šestdeset let znanstvenega in strokovnega dela je dolga doba, ki je v tako kratkem zapisu ne moremo v celoti zajeti. Njegovo delo pušča trajno sled v geološki znanosti, v tem času ni minil skoraj noben dogodek v geologiji brez njega ali vsaj omembe njegovega imena, lahko rečemo, da je sinonim za slovensko geologijo. Akademik prof. Pleničar je kljub visoki starosti še vedno dejaven. Zato mu v imenu vse geološke javnosti želimo trdnega zdravja in da bi svojo vitalnost še naprej ohranjal v taki meri.

Jernej Pavšič